

DECIZIE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță, Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinînd recursul declarat de avocatul Ciumac Ion în interesele recurentului
Juravschi Vladimir,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Juravschi
Eugenia împotriva lui Juravschi Vladimir privind desfacerea căsătoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, prin care a fost
respins apelul declarat de Juravschi Vladimir, fiind menținută hotărîrea
Judecătoria Căușeni din 15 martie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 16 noiembrie 2015 Juravschi Eugenia s-a adresat cu cerere de
chemare în judecată împotriva lui Juravschi Vladimir privind desfacerea căsătoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta Juravschi Eugenia a indicat că se află în
relații de căsătorie cu pîrîtul Juravschi Vladimir timp de 32 de ani.

Căsătoria a fost încheiată la 24.09.1983 la Primăria s. Ermoclia, raionul
Ștefan Vodă, fiind trecută în registrul actelor de stare civilă cu nr.27.

La momentul depunerii acțiunii soții nu au copii minori. Susține reclamanta
că motivul intentării acțiunii de desfacere a căsătoriei este destrămarea de facto a
familiei. Juravschi Eugenia locuiește pe teritoriul Republicii Italiene, iar pîrîtul
domiciliază în Republica Moldova, or.Căușeni.

Reclamanta a explicat că, căsătoria nu poate fi desfăcută pe cale
extrajudiciară, deoarece aceasta nu se poate prezenta la OSC pentru depunerea
cererii de divorț iar între soți există pretenții de natură patrimonială, și anume
partajul proprietății în devălmășie dobîndite în timpul căsătoriei care va face
obiectul altei acțiuni.

Reclamanta a solicitat desfacerea căsătoriei încheiate între aceasta și pîrît.

Prin hotărîrea Judecătoria Căușeni din 15 martie 2016, s-a admis acțiunea
înaintată de Juravschi Eugenia către Juravschi Vladimir privind desfacerea
căsătoriei. S-a desfăcut căsătoria încheiată între Juravschi Vladimir și Juravschi
Eugenia, înregistrată la 24.09.1983, în satul Ermoclia, raionul Ștefan Vodă,
înscrisura nr.27.

Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei s-a încasat de la Juravschi Vladimir și
Juravschi Eugenia taxa de stat în beneficiul statului cîte 100 lei de la fiecare soț.

Copia hotărîrii cu privire la desfacerea căsătoriei în termen de 3 zile de la data

rămînerii definitive, se va transmite Oficiul Stării Civile Căușeni.

La 17 martie 2016, în termen legal, Vladimir Juravschi a depus apel împotriva hotărîrii Judecătorei Căușeni din 15 martie 2016, solicitînd casarea integrală a hotărîrii instanței de fond, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, a fost respins apelul declarat de Juravschi Vladimir, fiind menținută hotărîrea Judecătorei Căușeni din 15 martie 2016.

La 15 august 2016 avocatul Ciurac Ion în interesele recurentului Juravschi Vladimir a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului se invocă că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Mai mult ca atît se invocă în recurs că instanța de apel a soluționat cauza în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele dosarului rezultă că Juravschi Eugenia s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Juravschi Vladimir privind desfacerea căsătoriei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în fond, atît prima instanță cît și instanța de apel au ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel din 15 iunie 2016 a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural care au dus la soluționarea eronată a pricinii.

Reieșind din materialele dosarului prima instanță a examinat pricina civilă în lipsa reprezentantului pîrîtului, avocatul Ciurac Ion, care potrivit cererii din 15 martie 2016 a solicitat amînarea examinării cauzei pentru o altă dată deoarece a fost antrenat în altă ședință de judecată. Totodată avocatul Ciurac Ion a solicitat de a-i fi acordat termen pentru a face cunoștință cu materialele dosarului. (f.d.21).

Potrivit procesului-verbal din 15 martie 2016 prima instanță a dispus respingerea cererii de amînare, examinarea cauzei în lipsa reprezentantului pîrîtului Ciurac Ion, deoarece nu s-a prezentat și nu a anexat careva probe privind imposibilitatea prezentării sale în cadrul ședinței de judecată. (f.d.24-26)

Prin hotărîrea Judecătorei Căușeni din 15 martie 2016, s-a admis acțiunea înaintată de Juravschi Eugenia către Juravschi Vladimir privind desfacerea căsătoriei. S-a desfăcut căsătoria încheiată între Juravschi Vladimir și Juravschi Eugenia, înregistrată la 24.09.1983, în satul Ermoclia, raionul Ștefan Vodă, înscrierea nr.27.

Curtea de Apel Chișinău a respins apelul declarat de Juravschi Vladimir

invocînd că argumentele apelantului privind încălcarea dreptului la apărare sunt neîntemeiate, deoarece apelantul a recep ionat cita ia instanței de fond la 27.11.2015 (f.d. 13) astfel  nc t de la această dată, apelantul cuno tea cu certitudine că va necesita asisten   juridică.

La acest subiect, instanța de recurs eviden iaz  că în circumstan ele în care din partea participantului la proces parvine prima dată cerere de am nare condi ionat  de imposibilitatea motivată a prezentării reprezentantului său în  edin a de judecată, acesta fiind antrenat în alt proces, prin prisma art. 206 alin. (5) CPC instanța judecătorească urmează să o admită  i să dispună am narea examinării cauzei pentru a asigura un exerci iu eficient al dreptului garantat la un proces echitabil în aspectul egalit ii armelor, cu excep ia cazurilor c nd am narea este fie nerezonabilă, fie dăunează intereselor unei bune administrări a justi iei.

Prin prisma normelor enun ate, instanța de recurs re ine că instanța de fond, judec nd cauza, în lipsa reprezentantului p r tului Ciurac Ion care, de altfel, a  n tiin at instanța despre imposibilitatea de a se prezenta la  edin a de judecată la data stabilită pentru examinarea pricinii, c t  i despre faptul că are încheiat contractul de asisten   juridică cu p r tul Juravschi Valeriu (f.d.23, mandat nr. 0945783, din 15 martie 2016), nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, ce constă în posibilitatea, în primul r nd a p r ilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judec ii, precum  i de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea  i mijloacele procedurale de apărare, astfel, a admis încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) CPC.

Sub acest aspect în speță se constată că a fost încălcat în mod direct dreptul lui Juravschi Vladimir la apărare, la un proces echitabil, c t  i principiul egalit ii armelor garantat de art. 6 al Conven iei pentru apărarea drepturilor omului  i a libertăţilor fundamentale, or unul din principiile ale procesului echitabil este contradictorialitatea între p r ile care sunt parte a procesului.

Pentru a răspunde exigen elor articolului enun at, procedura în fa a instan elor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalit ii armelor. Principiul contradictorialit ii presupune, în fond, posibilitatea pentru p r ile în proces de a li se aduce la cuno tin   toate dovezile invocate  i observa iile formulate  i de a face comentarii în legătură cu ele.

 n sus inerea opiniei enun ate, Colegiul civil, comercial  i de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă hot r rea Curții Europene a Drepturilor Omului din 13 noiembrie 2008 în cazul Russu contra Moldovei, prin care a fost recunoscută încălcarea art. 6   1 la Conven ia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului  i a Libertăţilor Fundamentale.

De altfel, este cert  i faptul că în apelul său, Juravschi Vladimir a invocat încălcarea dreptului la apărare împotriva hot r rii primei instanțe, pe c nd, instanța de apel, contrar prevederilor art. 373 alin. (1), (2)  i alin.(5) CPC, nu s-a expus asupra acestui motiv, resping nd apelul printr-o declara ie generală, de i era obligată să se pronun e asupra tuturor motivelor invocate în apel, limit ndu-se la reproducerea segmentată a p r ii motivate din hot r rea primei instanțe, ce indică că instanța de apel a examinat pricina în mod superficial, fără a intra în esen a litigiului.

Prin prisma normelor procedurale enun ate, precum  i în sensul art. 6 alin. (1) al Conven iei, instanța de recurs  ine să men ioneze că instan ele de judecată,

trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Pentru considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, pe motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La judecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Ciumac Ion în interesele recurentului Juravschi Vladimir.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Juravschi Eugenia împotriva lui Juravschi Vladimir privind desfacerea căsătoriei, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru